

A CERTA LABORATÓRIUM TÖRTÉNETE

A Certa Laboratórium történetét dr. Hegedűs Lajos gyógyszerész kutatta fel. Nyomtatásban ezidáig nem jelent meg. A kézirat néhány példányban készült. A hagyatékából ered ez a dokumentum, amelyet dr. Szmodits László bocsátott rendelkezésre.

A Certa Laboratórium dr. Nagy Béla budapesti belvárosi Szervita téri gyógyszertárában kezdett működni az 1920-as évek közepétől. Innen áttelepült Czukur László József körúti Apostol gyógyszertárába. Rövid időn belül dr. Nagy Béla kilépett a vállalkozásból. A Certa Laboratórium résztulajdonosai, Cukor László, Kerpel Vilmos és Löcherer Tamás lettek.

A kis laboratórium forgalmának az emelkedése szükségessé tette egy nagyobb, önálló bérlemény igénybevételét. Így elszakadt a gyógyszertári laboratóriumtól és a kis üzem a tulajdonosokkal áttelepítették ezt a IX. kerületi Ipar utcába, ahol több évig működött. Itt már a laboratórium felelős vezetője Kerpel Vilmos fia, Kerpel Pál volt. Tőle vette át a vezetést Quittner Mária gyógyszerész, akinek a nevéhez fűződött a laboratórium szakmai és gazdasági felvirágoztatása. (1896. szeptember 20-án született Trencsénbányán. A Budapesti Tudományegyetemen 1917. június 22-én szerzett gyógyszerészi oklevelet). Az üzem megerősödve kinőtte magát az Ipar utcai telepből és az az 1930-as évek körül a tulajdonosok áttelepítették a IX., kerületi Szvetenay utca 21. alatti (ma Lenhossék utca) bérleménybe, amely alkalmasabbnak bizonyult a további fejlesztés és bővíthetőség szempontjából.

Quittner Mária vezetésével már részvénytársasági formában működött vállalat eredeti profilja – a Gyógyszerkönyvben hivatalos és az orvosi gyakorlatban akkor még magisztrális injekciós készítmények lényegesen kiszélesedett. Egymás után jelentek meg a gyógyszerkereskedelemben, az Országos Közegészségügyi Intézet által törzskönyvezett injekciók, továbbá oldatok, tabletták, röntgen kontrasztanyagok, gyomor porok és így tovább. Ezek közül kiemelkedő volt az Exhepar májkészítmény, a Pyrago lázkeltő bakteriológiai készítmény és az Opium concentratum injekció. A szakmai körökben egyöntetű vélemény volt, amelyet az Országos Közegészségügyi Intézet biológiai vizsgálata is megerősített, hogy a Campdon injekció után a leghatásosabb májkészítmény volt a Certa cég Exhepar injekciója. Abban az időben ez nagy jelentőségű volt.

Mindezek előfeltétele a területi és létszámbővítés mellett modern gépi berendezések beszerzése és üzembe helyezése volt. Magyarországon elsőként dolgozott a Certa Mikro-Rota félautomata töltő

gépekkel. Itt említjük meg, hogy 1935-43 között dr. Hidvégi Gyuláné, Kass Györgyi volt a termelés irányító, majd 1943-tól 1950-ig a felelős vezető. Ő Kispesten született 1913. július 29-én. A Pázmány Péter Tudományegyetemen 1935. november 30-án szerzett gyógy szerészi oklevelet.

Amikor 1945 után a Richter Gyógyszergyár is megkezdte az injekciós üzemének a bővítését és fejlesztését, az üzemvezető akkor a Certa Laboratóriumban tanulmányozta az automata gépek működését és használatát. De a Richter gyári dolgozókat is betanították az új gépek kezelésére. A steril kautélák melletti ampullatöltésben a Certa Laboratórium úttörő munkát végzett és hazai szinten. 15-20 évvel megelőzte a korát. 1934-től már steril munkahellyel, manipulátorral rendelkezett. A laboratórium színvonalára jellemző volt, hogy a hővel kezelhető készítményeit már 1925-től autoklávban sterilizálták. Ez a tény azért volt fontos, mert a nagyobb hazai gyógyszergyárakban csak az 1950-es években tértek át az autoklávban történő sterilizációra.

Kerpel Vilmos 1937-ben, majd nem sokkal később Czukur László is kilépett a részvénytársaságból. A részvények Löcherer Tamás és családja birtokába kerültek. Ettől kezdve a laboratórium még nagyobb fejlődésnek indult. Ennek kettős oka volt: Löcherer Tamás és Quittner Mária kitűnő szakmai és rendkívül korrekt kereskedelmi vezetése, tovább az a körülmény, hogy a vállalati nyereséget az üzem fejlesztésére, korszerűsítésére és a dolgozók munkakörülményeinek nagyfokú javítására fordították. 1943. májusában elkészült a XIV., kerületi Tábornok utca 19. szám alatt az önálló három szintes épület, ahová az üzem átköltözött. A második világháború súlyos veszteséget okozott az üzem életében. Quittner Mária a holokauszt áldozata lett. Jelentős anyagi károk is keletkeztek, de ezeket hamar felszámolták. Így a háború befejeződése után másfél hónappal már megindult újra a termelő munka. Közben folytak a helyreállítási munkálatok is. Másfél év múlva, tökéletesen helyreállítva, töretlen lendülettel működött újra a laboratórium. 1948-ban az államosítás még nem érintette az üzem önállóságát, sőt 1950 elején a vállalathoz csatolták az ERI laboratóriumot, valamint a Cito és Hormon gyógyszerüzemeket. 1948 óta a minisztérium által kirendelt vállalatvezető, Herbke József irányított. Ő a magatartásával – bár nem volt szakember – biztosította az üzem zavartalan munkáját és élvezhette a dolgozók osztatlan bizalmát és megbecsülését. 1950 nyarán a Nehézipari Minisztérium a Kőbányai Gyógyszerárúgyárhoz csatolta a Certa Laboratóriumot. Az 1950-es évek első felében ide helyezték a Gyógyszeripari Laboratóriumot.

Irodalom: Gyógyszerészi Értesítő, 32, 5, 11. (1924)